

Č. 11.511.

Trestní právo policejní. — Řízení správní (Slovensko): I. * Od účinnosti zák. č. 125/1927 Sb. mohou i politické (státně policejní) úřady na Slovensku a Podkarpatské Rusi zakročiti podle 2. odst. čl. 4 tohoto zákona také proti advokátům, kteří jako zmocněnci užívají v písemných podáních k orgánům veřejné správy způsobu psaní je urážejícího. — II. * Za přestupek 2. odst. čl. 4 zák. č. 125/1927 Sb., spáchaný obsahem listiny vyhotovené v advokátní kanceláři náležející dvěma advokátům společně, nelze činiti zodpovědným jednoho z těchto advokátů jen proto, že listina ta jest opatřena razítkem advokátní kanceláře, jejíž jest advokát ten společníkem.

(Nález ze dne 30. října 1934 č. 16.539.)

Prejudikatura: ad I. Boh. A 9687/32.

Věc: Dr. Pavel Š. v B. proti zemskému úřadu v Bratislavě o urážlivý způsob psaní.

Výrok: Nař. rozhodnutí zrušuje se pro nezákonnost.

Důvody: Rozsudkem policejního ředitelství v Bratislavě z 21. srpna 1931 byl st-1, advokát v B., uznán vinným přestupkem 2. odst. čl. 4 zák. č. 125/1927 Sb., jehož se dopustil tím, že ve stížnosti z 18. dubna 1931, podané na nss proti rozsudku zem. úřadu, použil výroků pro policejní trestní soud urážlivých, a to »neviem pochopiť, že policajný trestný súd, ktorý je v iných prípadoch veľmi rigorózný, prečo sa snažil v tomto prípade najšť pre obvineného výmluvy« a dále: »keď by som aj do ohľadu bral výmluvy krajinského úradu...« a byl odsouzen k pokutě 50 Kč, pro případ nedobytnosti k půldennímu uzamčení. Tento rozsudek byl nař. rozhodnutím potvrzen.

Uvažuje o stížnosti podané na toto rozhodnutí, musil se nss nejprve vypořádati s otázkou nadhozenou též ve stížnosti, zda v tomto případě byl instanční pořad vyčerpán, zda tedy nař. rozhodnutí je podle § 5 zák. o ss konečné.

Tuto otázku zodpověděl nss kladně, uváživ, že nař. rozhodnutím rozhodoval zem. úřad jako stolice odvolací a že z rozhodnutí takového není podle výslovného ustanovení 1. věty 2. odst. čl. 8 org. zák. č. 125/1927 Sb. další odvolání přípustné, a to ani v případě, že jde o rozhodnutí vydané ve věci trestní. K námitkám stížnosti odvolávajícím se na poslední odst. čl. 10 cit. zákona a na ustanovení §§ 177 a 178, správně 179 pol. trest. ř. č. 65.000/1909 (R. T. 136/1909) stačí podle § 44 j. ř. poukázati na nál. z 27. února 1932 č. 2376 Boh. A 9713, ve kterém bylo vysloveno, že ustanovením 1. věty 2. odst. čl. 8 zák. č. 125/1927 Sb., vztahujícím se též na trestní řízení správní, bylo ustanovení § 177 resp. 179 pol. tr. řádu č. 65.000/1909, připouštějící zpravidla odvolání až ke III. stolici, změněno.

Dospěv k závěru, že nař. rozhodnutím byla věc vyřízena v pořadí správních stolic s konečnou platností, obrátil nss zřetel k námitce, upírající jak pol. trest. soudu I. stolice, tak i žal. úřadu příslušnost k stíhání

a potrestání st-le za trestný čin přičítaný mu k vině. Rozvádějíc tuto námitku uvádí stížnost, že podle § 3 zák. čl. XI:1908 advokát, který ve funkci zmocněnce v podáních učiněných na soudní a správní vrchnosti použije urážlivého výrazu anebo použije o orgánech těchto vrchností urážlivého výrazu, má býti — pokud jeho urážka nemá těžší kvalifikace — s pominutím ustanovení § 46 přest. zák. potrestán pro disciplinární přečin příslušnou vrchností disciplinární. Tímto ustanovením jsou podle názoru stížnosti přestupky podle § 46 přest. zák., jakož i přestupky podle čl. 4 odst. 2 zák. č. 125/1927 Sb., pokud se jich dopustil advokát jako zmocněnec, vyňaty z příslušnosti administrativních vrchností a jsou přikázány do působnosti příslušných advokátních komor, neboť § 3 zák. čl. XI:1908 obsahuje tytéž pojmové znaky jako § 46 přest. zák. a 2. odst. čl. 4 zák. č. 125/1927 Sb. Tento posléz cit. zákon předpisuje sice příslušnost administrativních vrchností, než zák. čl. XI:1908 jest lex specialis. Poněvadž podle zák. čl. XI:1908 uvedený trestný čin, spáchaný advokátem, může stíhati jen advokátní komora, jednaly podle názoru stížnosti policejní ředitelství, jakož i žal. zem. úřad jako úřady nepřislušné. Uvažuje o těchto námitkách a zkoumaje příslušnost žal. úřadu k vydání nař. rozhodnutí z úřední povinnosti, dospěl nss k tomuto závěru:

Stížnost odvolává se nesprávně na ustanovení § 3 zák. čl. XI:1908, neboť tento zákon upravuje koncesování vicinální železnice Kassa Hegalja a nemá tedy k otázce, která jest na sporu, zcela žádného vztahu. S věcí nemá nic společného ani zák. čl. XL:1908, který patrně chtěla stížnost citovati, neboť pojednává o zemském zaopatřovacím a pensijním ústavě pro advokáty, tedy rovněž o věci pro konkrétní spor nerozhodné. I když však stížnost formálně se nedovolává zákonného ustanovení pro věc rozhodného, míří svým obsahem na ustanovení § 3 zák. čl. XXVIII:1887, kterým byla modifikována některá ustanovení zák. čl. XXXIV:1874 o advokátním řádě a který ustanovuje v § 3, že advokát, který ve své vlastnosti jako zmocněnec ve svém podání řízeném na soud nebo na správní úřad použije urážlivého výrazu anebo v podání použije výrazů urážejících soudní a správní orgány, má býti potrestán — pokud urážka nemá těžší kvalifikace — s vyloučením použití § 46 zák. čl. XL:1879 pro disciplinární přečin příslušným soudem disciplinárním. Se stížností je souhlasiti v tom, že ustanovení § 46 zák. čl. XL:1879 byla — pokud přestoupení jich spadalo podle zák. čl. XXXIV:1897 do působnosti politických (státně policejních) úřadů — zrušena ustanovením 2. odst. čl. 4 org. zák. č. 125/1927 Sb. stanovícím, že okr. úřady mohou za účelem vážnosti orgánů veřejné správy, nejde-li o trestný čin trestaný soudy, potrestati trestem na penězích od 10 Kč do 2.000 Kč nebo na svobodě od 12 hodin do 5 dnů každého, kdo užívá v písemných podáních k těmto orgánům způsobu psaní je urážejícího. Nelze však souhlasiti s názorem stížnosti, že uvedeným ustanovením org. zákona nebylo zrušeno výše cit. ustanovení § 3 zák. čl. XXVIII:1887.

Již v nář. z 19. února 1932 č. 2072/30, Boh. A 9687, na jehož odůvodnění se podle § 44 jedn. řádu poukazuje, bylo vysloveno, že ustanoveními 2. odst. čl. 4 org. zák. č. 125/1927 Sb. byla ochrana vážnosti orgánů veřejné správy podrobena nové všeobecné úpravě a že tato ustanovení nastoupila na místo dosavadních předpisův upravujících tutěž otázku. Poněvadž pak cit. ustanoveními zákona o org. pol. správy

byly dosavadní právní normy, převzaté z býv. právního řádu rak. a uh., sjednoceny a nově upraveny, sluší míti za to, že všechna starší pravidla, jež upravovala dosud tuto nově kodifikovanou část práva, byla zrušena. Nelze se tudíž v tomto případě odvolávat na pravidlo »lex generalis non derogat speciali«, nýbrž platí v tomto případě t. zv. princip kodifikační, podle něhož nová kodifikační norma ruší všechny starší normy, jež upravují týž předmět. Bylo tedy ustanovením 2. odst. čl. 4 org. zák. zrušeno nejen ustanovení § 46 zák. čl. XL:1879 v rozsahu výše uvedeném, nýbrž týž právní osud potkal i výjimky z tohoto nyní zrušeného zákonného ustanovení, tedy i výjimku obsaženou v § 3 zák. čl. XXVIII:1887, pokud mluví o urážkách správních úřadů a orgánů. Nelze proto od účinnosti uvedeného ustanovení zák. o org. pol. správy upírat ani politickým (státně policejním) úřadům na Slov. a Podk. Rusi právo, aby zakročily podle 2. odst. čl. 4 tohoto zák. i proti advokátům, kteří ve své vlastnosti jako zmocněnci užívají v písemných podáních k orgánům veř. správy způsobu psaní • urážejícího.

Ve věci samé postavil se žal. úřad na stanovisko, že obsahem stížnosti z 18. dubna 1931 podané k nss-u byl spáchán přestupek 2. odst. čl. 4 zák. č. 125/1927 Sb. a že za tento trestný čin odpovídá také st-1, poněvadž na zmíněné stížnosti je vytištěno razítko, znějící »Dr. Pavel Š. a Dr. Alexandr Š., advokáti v Bratislavě«, a podle tohoto razítka musejí se oba advokáti jako společníci jedné a téže advokátní kanceláře pokládati za stejně zodpovědné za obsah podání sepsaného v jejich kanceláři, neboť podle razítka měli vedle něho býti podepsáni oba advokáti, jak jsou uvedeni v razítku, a obsah razítka je zřejmě výrazem toho, kdo dotyčnou listinu vyhotovil. Vzhledem k tomu neuznal žalovaný úřad obranu přednesenou st-lem dne 22. ledna 1932, kdy mu stížnost obsahující urážlivé výroky byla předložena a kdy st-1 popřel, že tuto stížnost psal a podepsal, za postačující k tomu, aby byl osvobozen. Dospěl tedy žal. úřad k závěru, že st-1 přestupek kladený mu za vinu spáchal, jen z toho, že jeho jméno je vytištěno v razítku, kterým bylo podání opatřeno. Stížnost naproti tomu namítá, že není zákonného ustanovení, podle kterého by advokáti, kteří mají společnou kancelář, musili spisy signovat společně, a že z použití razítka na stížnosti z 18. dubna 1931 nelze usuzovati na st-lovu zodpovědnost za přestupek, který byl obsahem této listiny spáchán, neboť pachatel tohoto přestupku může býti jen osoba, která urážejících výrazů obsažených ve zmíněné stížnosti užila, tedy advokát, který stížnost signoval. Nss uznal toto stanovisko stížnosti za správné.

Podle § 70 zák. čl. V:1878, jehož ustanovení sluší podle § 12 zák. čl. XL:1879 užití i na přestupky, jsou pachateli ty osoby, které trestný čin spáchaly dohromady anebo společně, a podle 2. odst. čl. 4 zák. č. 125/1927 Sb. dopustí se přestupku, »kdo užívá« v písemných podáních k orgánům veř. správy způsobu psaní je urážejícího. Z obou těchto ustanovení plyne, že subjektem přestupku 2. odst. čl. 4 zák. č. 125/1927 Sb. může býti jen osoba, která v písemném podání k orgánu veř. správy způsobu psaní tento orgán urážejícího skutečně užila. Poněvadž pro advokáty není stanovena žádná výjimka, nelze za uvedený přestupek, spáchaný obsahem listiny vyhotovené v advokátní kanceláři náležející dvěma advokátům společně, činiti zodpovědným jednoho z těchto advo-

kátů jen proto, že listina ta je opatřena razítkem advokátní kanceláře, jejíž jest advokát ten společníkem, neboť razítko to samo o sobě nedokazuje ještě, že listinu onu advokát skutečně vyhotovil, po případě za její vyhotovení je trestně zodpovědný podle 2. odst. čl. 4 uvedeného zákona, a že tedy urážejícího způsobu psaní skutečně sám použil. zující, jestliže není dokázáno spáchání skutku tvořícího základ žaloby, nebo to, že skutek ten obviněný spáchal. Podle toho, co bylo uvedeno, nebylo dokázáno, že st-l čin přičítaný mu za vinu spáchal, a měl proto býti vynesena rozsudek osvobozující. Byl-li přes to proti st-li vydán rozsudek odsuzující, a byl-li tento rozsudek nař. rozhodnutím potvrzen, stalo se tak v rozporu se zákonem a musilo proto býti nař. rozhodnutí zrušeno podle § 7 zák. o ss, aniž bylo třeba zabývat se ostatními námitkami stížnosti.

Č. 11.512.

Dávky za úřední úkony: * Povolení k užívání i několika částí státního znaku, spojených v jednotný celek, podléhá podle pol. A 10 b) vlád. nař. č. 198/1931 Sb. toliko jedné pevné dávce 500 Kč.

(Nález ze dne 30. října 1934 č. 20.268.)

V ě c: Svaz křesťansko-sociálních železničních zaměstnanců v ČSR. v Brně proti ministerstvu vnitra v Praze o dávku za úřední úkony.

V ý r o k: Nař. rozhodnutí, pokud předepsalo dávku vyšší než 1.000 Kč, zrušuje se pro nezákonnost.

D ů v o d y: Podáním z 24. srpna 1931 zažádal stěžující si svaz u min. vnitra o povolení, aby na svazovém praporu, který bude posvěcen 6. září 1931 v M., mohl býti vyšit znak československé republiky podle předloženého obrazu a aby na praporu mohly býti barvy státní vlajky. Min. vnitra povolilo rozhodnutím z 8. března 1932 st-li podle § 10 vl. nař. č. 512/1920 Sb. užívání zemských znaků Čech, Moravy, Slezska a Slovenska, jakož i státní vlajky na spolkovém praporu určeném pro skupiny Č., M., B., V. a F. s podmínkou, že jmenované znaky budou přesně odpovídati ustanovením zákona č. 252/1920 Sb. Nař. rozhodnutím z téhož data předepsalo pak min. vnitra st-li podle zák. ze 3. dubna 1925 č. 53 Sb. ve znění z 16. prosince 1926 č. 253 Sb. o dávkách za úřední úkony ve věcech správních, jehož platnost byla prodloužena zákonem z 27. listopadu 1930 č. 192 Sb., a pol. 10 lit. b) sazby A přílohy vl. nař. z 11. prosince 1931 č. 198 Sb. za povolení užívati státní vlajky a zemských znaků českého, moravského, slezského a slovenského dávku 2.500 Kč. Výměr obsahoval na konci tuto doložku: Pokud poštovní úřad nevyrozumí min. vnitra o tom, že tato dávka byla zaplácena, bude zadrženo vyřízení Vaší žádosti za povolení užívati státní vlajky a zemských znaků českého, moravského, slezského a slovenského na spolkovém praporu.

O stížnosti uvážil nss toto:

Stížnost vytýká nař. rozhodnutí především nezákonnost v tom směru, že podle zákona č. 53/1925 Sb. lze vyměřiti dávky za úřední výkony